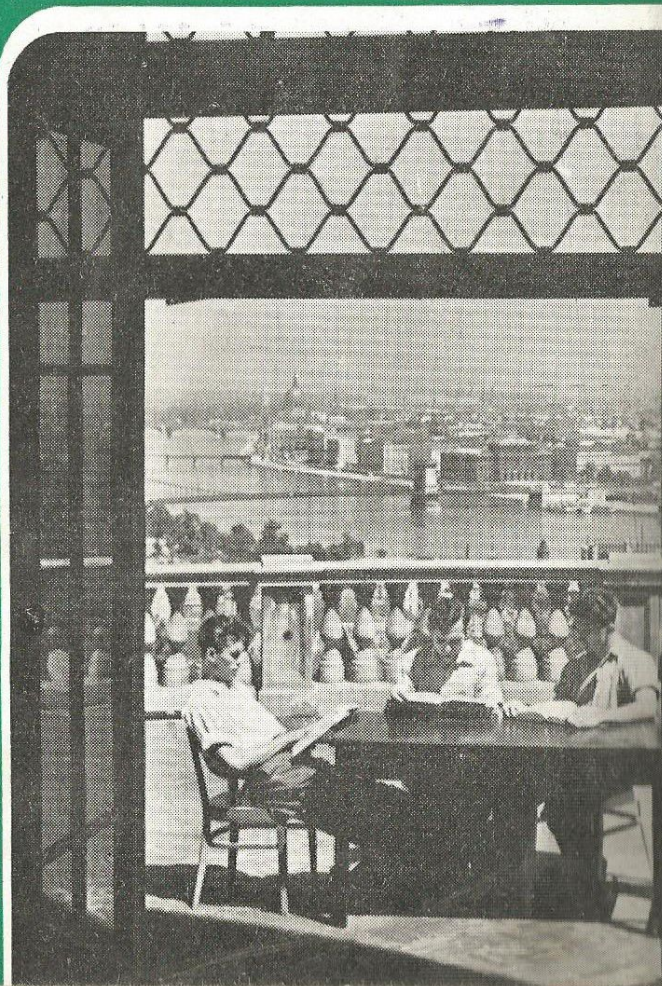
Pispala SU
Välitie 4
Siirtonen Lauri

SUOMI-UNKARI

N:o 8
Hinta 30:-

SUOMI-UNKARI

SUOMI—UNKARI SEURA r.y:n ÄÄNENKANNATTAJA

Julkaisija: **SUOMI—UNKARI SEURA r.y.**

Toimitusneuvosto: **Suomi—Unkari Seuran johtokunta**

Päätoimittaja: **Marja Helin**

Elokuun 15 pnä 1953

SISÄLTÖ:

Lehti ilmestyy 12 kertaa vuodessa

Toimituksen ja konttorin osoite: **Helsinki, Mikonkatu 8. A. 13.**

TILAUSHINNAT:

Vuosikerta 300 markkaa, irtonumerohinta 30 markkaa.

Tilauksia vastaanottavat kaikki postitoimipaikat ja Rautatiekirjakauppa.

Painettu Helsingissä 1953, Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön kirjapainossa.

I kansisivu: Unkarin kansantasavallan perustuslaki turvaa työtätekeville loma-ajan vieton. Kuvassa lomanviettäjiä Galyateton lepokodissa Mátravuoristossa.

II kansisivu: Yläkuvassa virkistävää ”vesileikkiä” Balatonjärvellä. Alla eräs työläisperhe viettämässä lomaa Balatonin rannalla.

Takakansi: Tutkintoihin valmistautuvia ylioppilaita Budapestin teknillisen yliopiston parvekkeella. Taustalla Tonavan siltoja.

Takakannen sisäsivu: Erään osuuskunnan nuori karjanhoitaja vasikoita juottamassa.

Tätä numeroa seuraa liite.

OTE UNKARIN KANSANTASAVALLAN

perustuslaista

Elokuun kahdentenakymmenentenä päivänä vietetään Unkarin perustuslain vuosipäivää. Julkaisemme sen johdosta otteen perustuslain viidennestä, valtiovallan paikallisia elimiä koskevasta luvusta sekä lehtemme liitteenä perustuslakia koskevan artikkelin.

V. luku
Valtiovallan paikalliset elimet

29. §.

Unkarin Kansantasavallan alue jakautuu valtion hallinnon kannalta lääneihin, piireihin, kaupunkeihin ja pitäjiin. Suurimmat kaupungit voidaan jakaa hallinnollisiin alueisiin.

30. §.

Valtiovallan paikallisia elimiä ovat lääninneuvosto, piirinneuvosto, kaupunginneuvosto, pitäjänneuvosto, kaupungin alueneuvosto.

Asianomaisen alueen valitsijat valitsevat paikallisten neuvostojen jäsenet neljäksi vuodeksi — valtiopäivien jäsenten valitsemiseksi määriteltyjen periaatteiden mukaan.

Asianomaisen alueen valitsijat voivat kutsua paikallisten neuvostojen jäsenet takaisin lain mukaisesti.

31. §.

Paikalliset neuvostot käyttävät valtiovaltaa perustuslain mukaan säädettyjen oikeussäännösten ja ylempien elinten määräämissä puitteissa.

Paikallinen neuvosto:

a) johtaa taloudellista, yhteiskunnallista ja kulttuurista toimintaa,

b) valmistaa paikallisen taloudellisen suunnitelman ja talousarvion, valvoo näiden toimeenpanoa,
c) johtaa ja valvoo sen alaisia valtiovallan ja valtiohallinnon elimiä,
e) panee toimeen lait ja korkeammat asetukset,
d) johtaa ja valvoo sen alaisia valtiovallan ja valtiohallinnon elimiä,
e) edistää valtiojärjestyksen ja yleisen omaisuuden suojelua,
f) puolustaa työtätekevien oikeuksia,
g) johtaa ja valvoo paikallisluontoisten taloudellisten yritysten työtä,
h) tukee työtätekevien osuuskuntia,
i) hoitaa kaikkia oikeussäännöksin sen vaikutuspiiriin alistettuja asioita.

32. §.

Paikalliset neuvostot nojautuvat työssään välittömästi väestöön, varmistavat työtätekevien aktiivisen osanoton, aloitteellisuuden ja valvonnan valtiovallan paikallisessa käytössä.

33. §.

Paikallisten neuvostojen toimeenpanevia ja toimittavia elimiä ovat toimeenpanevat komiteat, jotka valitaan jäsenten joukosta.

Toimeenpanevan komitean johdossa on puheenjohtaja, komitean juoksevat asiat hoitaa puheenjohtajan alainen sihteeri. Puheenjohtajan (varapuheenjohtajan tai -johtajat) sekä sihteerin toimeenpaneva komitea valitsee jäsentensä joukosta.

Toimeenpanevat komiteat ovat välittömästi vastuunalaisia paikallisille neuvostoille sekä korkeampien neuvostojen toimeenpaneville komiteoille. Ne ovat velvollisia noudattamaan työssään valtiohallintoelinten ohjeita.

Paikalliset neuvostot voivat kutsua takaisin toimeenpanevat komiteat tai niiden jäseniä.

34. §.

Toimeenpanevien komiteoiden ohella voivat valtionhallintoelimet eri alojen mukaan luoda eri elimiä, jotka ammattialan johdon kannalta ovat valtiohallinnon korkeampien elimien, välittömän työnsä kannalta taas toimeenpanevien komiteoiden alaisia.

Imre Nagy:

Väestön elintason jatkuva kohottaminen talouspolitiikkamme perusperiaatteena

JULKAISEMME SEURAAVASSA UNKARIN UUDEN PÄÄMINISTERIN IMRE NAGYN 4. 7. 1953 PITÄMÄN OHJELMAPUHEEN.

Puheensa johdannossa pääministeri Nagy palauttaa mieliin, millainen takapajuinen ja taloudellisesti kehittymätön maa Unkari oli kansan ottaessa vallan vapautuksen jälkeen. Ansio sosialismin perustan luomisesta ja saavutetuista menestyksistä lankeaa Unkarin suurenmoiselle työväenluokalle ja työtätekevälle talonpoikaistolle.

Vapaus avasi Unkarin kansalle tien sosialismiin. Ja vapautuksestaan Unkarin kansa saa kiittää suurta Neuvostoliittoa, joka myös sodanjälkeisessä rakennustyössä on antanut maalle korvaamatonta apua ja tukea.

Lainsäädännön alalla jokainen uusi parlamenttikausi on merkinnyt uutta saavutusta maan kehityksen, rauhan ja riippumattomuuden tiellä. Toukokuun 17:ntenä valittu parlamentti kuvastaa todellisen kansanedustuksen demokraattista periaatetta vielä paremmin ja syvemmin kuin edellinen parlamentti. Se on katkeamattomin sitein kiinni työtätekevässä kansassa — ja tuo yhteys antaa kaikelle parlamentin toiminnalle uuden, kansasta lähtöisin olevan sisällön. Hallitus haluaa kaikkien tehtäviensä täyttämisessä yhä suuremmassa määrässä nojautua parlamenttiin, jolle se on hallitustoimistaan, maan menestyksestä ja työtätekevän kansan hyvinvoinnista täydessä vastuussa.

KANSANTALOUDEN KEHITTÄMINEN JA MAAN VOIMAVARAT

Talouspoliittisista kysymyksistä puheenollen haluan korostaa sitä, pääministeri Nagy lausui, että hallitus jatkaa talouspolitiikkaansa Unkarin Työtätekevien Puolueen Keskuskomitean hyväksymien uusien suuntaviivojen, realisten päämäärien ja ehdotusten pohjalla. Se merkitsee sitä, että kansantaloutemme kehittämisen alalla hallitus ehdottomasti ottaa huomioon maan taloudelliset voimavarat, eikä aseta sellaisia tehtäviä, joiden toteuttamiseen puuttuvat tarpeelliset edellytykset, olipa sitten kysymys raaka-aineperustasta, maan voimat ja suorituskyvyn ylittävästä tai niitä liikaa rasittavista sijoituksista, tahi muista tehtävistä, jotka tapahtuvat väestön elintason kustannuksella.

Meidän on nähtävä ja avoimesti tunnustettava koko maan edessä, että korotetun viisivuotissuunnitelman päämäärät monessa suhteessa ylittävät voimamme, niiden toteuttaminen rasittaa liikaa voimavarojamme, haittaa hyvinvoinnin aineellisen perustan lisäämistä ja vieläpä viime aikoina on aiheuttanut elintason laskua. On selvää, että tässä suhteessa tarvitaan huomattavia muutoksia. Sosialistisen raskaan teollisuuden kehittäminen ei voi olla itsetarkoitus. Kansandemokratian tietä, sosialistisen teollistamisen tietä meidän on edettävä

Pääministeri Imre Nagy pitämässä ohjelmapuhettaan parlamentille.

kohti sosialismia siten, että se samalla merkitsee työtätekevän kansan, ennenkaikkea sosialismin rakentamisen pääjoukon, työväenluokan elintason, sosiaalisen ja sivistyksellisen aseman lakkaamatonta parantamista. Tältä kannalta hallitus tulee sekä tuotannon että sijoitusten suhteen tarkistamaan kansantaloudellisen suunnitelman ja tekemään ehdotuksen sen pienentämiseksi vastaavasti.

On muutettava myös kansantalouden kehittämisen suuntaa. Ei millään voida perustella liiallista teollistamista ja pyrkimystä teollisuuden ylivaltaisuuteen, etenkään, kun meillä ei ole siihen tarpeellista raaka-aineperustaa. Sen ohella, että teollisuuden ylivaltaisuus merkitsee taloudellista sulkeutuneisuutta ja rasittaa liikaa maan kestokykyä, se merkitsee suoranaista luopumista niistä suotuisista mahdollisuuksista, joita tarjoaa liittyminen lisääntyneessä määrin kansainväliseen tavaranvaihtoon, kauppavaihdosta kapitalististen maiden kanssa sekä ennenkaikkea keskinäisestä taloudellisesta avunannosta ja yhteistyöstä Neuvostoliiton ja kansandemokraattisten maiden sekä Kiinan kanssa. Hallitus ottaa paremmin huomioon tämän voimanlähteen talouspolitiikassaan, jolla se toivoo huojentavansa kansantalouttamme.

Talouspolitiikassamme on muutettava suuntaa myös siinä suhteessa, että hiljentäen huomattavasti tuotantovälineitä tuottavan raskaan teollisuuden kehittämisen vauhtia, on tähänastista paljon suurempi paino pantava kulutustarvikkeita tuottavaan kevyeen teollisuuteen ja elintarviketeollisuuteen, millä on tehtävä mahdolliseksi väestön kasvavien tarpeiden tyydyttäminen mitä suurimmassa määrin.

On muutettava talouspolitiikan suuntaa myös kansantalouden kahden perusalan — teollisuuden ja maatalouden suhteessa. Liiallinen teollistaminen, etenkin raskaan teollisuuden liian nopea kehittäminen on vaatinut suurisuuntaisia sijoituksia eikä niitä ole riittänyt maatalouden kehittämiseen. Sen johdosta teollisuuden ja ennenkaikkea ja jopa melkein yksinomaisesti raskaan teollisuuden liian nopeavauhtisen kehityksen ohella maataloustuotanto on lamaantunut, se ei ole voinut turvata teollisuuden nopean kehityksen vaatimaa raaka-ainetarvetta eikä myöskään nopeasti kasvavan teollisuustyöväestön ja yleensä väestön kasvavaa elintarviketarpeen tyydyttämistä. Hallitus pitää eräänä tärkeimpänä tehtävänään sitä, että se vähentäen teollisuuteen tehtäviä sijoituksia samanaikaisesti huomattavasti lisää sijoituksia maatalouteen kohottaakseen tuotantoa mitä pikimmin ja mitä suurimmassa määrin.

Kansantaloudellisissa suunnitelmissamme suoritettavissa perusteellisissa muutoksissa, mitkä ilmenevät sosialistisen teollistamisen liiallisen vauhdin hiljentämisessä ja maatalouden tehostetussa kehittämisessä, piirtyy hallituksen talouspolitiikan päämäärä: työtätekevän kansan, ennnenkaikkea työväenluokan elintason alituinen kohottaminen.

TALONPOIKAISTON TUOTANNON JA OMAISUUDEN TURVAAMINEN

Kansantaloutemme toinen ala, jossa hallituksen edessä on uusia tehtäviä, on maatalous. Jo mainittujen alhaisten ja kaikkiin sijoituksiin verrattuna viime vuosina suhteellisesti vähentyneiden sijoitusten vuoksi, yksityisten viljelijöiden avustamisen laiminlyönnin vuoksi, tuotanto-osuuskuntien taloudellisesti ja poliittisesti liian vähän tapahtuneen tukemisen ja liian nopean kehittämisen vuoksi, mikä on tehnyt talonpoikaiston talouden epävarmaksi, maataloustuotannon kehitys on pysähtynyt paikoillaan. Tässä on suuri osuus ollut tavallisilla ja suurisuuntaisilla uusijaoilla, joiden yhteydessä on tapahtunut paljon väärinkäytöksiä ja väkivaltaisuuksia, mikä luonnollisesti on loukannut talonpoikaiston oikeudentuntoa sen ohella, että on aiheuttanut sille huomattavia taloudellisia vahinkoja. On tunnettua, että maataloustuotantomme on ratkaisevasti yksityistalouksien varassa, eikä maa voi olla ilman niiden tuotantoa, päinvastoin, on koko maan etu, että niiden tuotantoa kehitetään sekä maanviljelyn että karjanhoidon alalla. Hallitus pitää ensisijaisena tehtävänään tukea yksityistalouksien tuotantoa sekä auttaa niitä tuotanto- ja työvälinein, keinolannoittein, jalostetuin kylvösiemenin sekä muilla agrotekniikan keinoilla.

Hallitus toivoo lujittavansa kaikin keinoin talonpoikaistuotannon ja -omistuksen turvallisuutta. Sen johdosta se jo tänä vuonna kieltää tavanomaisen syksyisen uusijaon, joka on mielivaltaisen maanvaihdon muodossa estänyt maan huolellista viljelyä ja vähentänyt isäntien viljelyshalua.

Maataloustuotannon epäsuotuisaan muodostumiseen on epäilemättä vaikuttanut liiaksi kiristetty tuotanto-osuusliike, tuotanto-osuuskuntien lukumääräisen kehittämisen liiaksi kiirehditty vauhti, mikä on johtanut siihen, että osa muodostuneista tuotanto-osuuskunnista ei ole tarpeellisten edellytyksien puutteessa voinut vahvistua taloudellisesti eikä organisatoorisesti. Tuotanto-osuuskuntaliikkeen liiaksi kiirehdityn kehittämisen raskain seuraus on kuitenkin ollut se, että se on herättänyt työtätekevän talonpoikaiston joukossa, erikoisesti ilmenneiden liiallisuuksien ja vapaaehtoisuuden periaatteen loukkaamisen vuoksi vakavaa levottomuutta, häirinnyt sen rauhallista tuottavaa työtä ja on johtanut tuotannon kehittämiseen tarpeellisten sijoitusten huomattavaan vähenemiseen.

Yleisiksi tulleet liialliset kulakkienvastaiset säännökset ovat myös edistäneet

sitä, että valtiolla on vuodesta vuoteen ollut yhä suurempaa huolta niin sanottujen reservimaiden hyväksikäyttämisestä, sillä ne ovat jääneet viljelemättä tuotannon epävarmuuden ja vaikeiden tuotantosuhteiden johdosta. Kaiken tämän perustalla hallitus pitää ensisijaisena ja kiireellisenä tehtävänään maataloustuotannon turvallisuuden luomista. Sitä silmälläpitäen, että turvaisi työtätekevälle talonpoikaistolle kaikki mahdollisuudet työhön ja jotta poistaisi sen epäilyt talonpoikaistalouksien pakottamisesta tuotanto-osuuskuntiin, hallitus pitää oikeana ja tarpeellisena hidastuttaa tuotanto-osuuskuntaliikettä. Ja jotta ankarasti pidettäisiin kiinni vapaaehtoisuuden periaatteesta, hallitus suo, että ne tuotanto-osuuskuntien jäsenet, jotka haluavat palata yksityistuotantoon arvellen siinä saavuttavansa onnensa, voivat talousvuoden päättyessä erota tuotanto-osuuskunnista. Tämän lisäksi se tulee sallimaan sellaisten tuotanto-osuuskuntien hajoittamisen, joiden jäsenten enemmistö sitä haluaa. Samaan aikaan hallitus edelleenkin mitä voimaperäisimmin tukee tuotanto-osuuskuntia, myötävaikuttaa niiden kehittämiseen lainojen ja sijoitusten avulla, koska se on vakuuttunut siitä, että tämä on paras tie talonpoikaiston aseman kohottamiseksi.

Hallitus haluaa sallia myös vapaan maanvuokraamisen. Ne, jotka haluavat nyt ottaa omiin käsiinsä sellaiset kiinteistöt, jotka he ovat aikaisemmin luovuttaneet valtiolle ja joita nyt on käsitelty reservimaina, voivat saada maansa takaisin ja valtio turvaa heille myös viljelykseen tarpeellisen kylvösiemenlainan ja konetyön. Niille, jotka haluavat vuokrata reservimaita, valtio vuokraa niitä lievennetyin ehdoin tähänastisen yhden vuoden sijasta viideksi vuodeksi.

Myös muilla talouselämämme aloilla on tarpeen muuttaa tähänastista talouspolitiikkaamme. Viime vuosien aikana valtio on levittänyt taloudellisen toimintansa sellaisillekin aloille, joissa yksityisyritteliäisyydellä voi vielä olla huomattava osa ja jossa se voi auttaa väestön tarpeiden tehokkaampaa tyydyttämistä. Tämä ala on vähittäiskauppa ja pienteollisuus. Vaikka pienteollisuusosuuskunnat ovatkin osoittaneet kehittyneensä huomattavasti, eivät ne sittenkään voi korvata pienteollisuustuotannon alalla esiintyvää puutetta. Tämän johdosta hallitus antaa tilaa yksityisyritteliäisyydelle ja tekee mahdolliseksi siihen oikeutetuille lainsäädännöllistä tietä elinkeinoluvan saannin, ja samalla turvaa heille tarpeelliset edellytykset elinkeinon harjoittamiseen, tavarahankinnat, luoton jne. On ehdottomasti kehitettävä ja vilkastutettava kaupunkien ja maaseudun välistä tavaranvaihtoa, mihin on olemassa toiselta puolen tarpeellinen määrä teollisuustuotteita ja toiselta puolen runsaan sadon johdosta huomattava satoylijäämä.

UUDEN TALOUSPOLITIIKAN PERUSAATE: VÄESTÖN ELINTASON JATKUVA KOHOTTAMINEN

Tämä on kansantalouden kehittämisen ja suunnitelmiemme korkein päämäärä. Sosialismin rakentamisen ainoa oikea ja työtätekevän kansan kannalta hyväksyttävä tie on väestön, ennenkaikkea teollisuustyöväestön elintason kohottaminen, sen aineellisen, kulttuurellisen ja sosiaalisen aseman alituinen parantaminen. Tämä on tehtävä koko kansantaloudellisen suunnittelumme ja kehittämisemme peruskysymykseksi. Tällä alalla on korjattava huomattavia laiminlyöntejä ennenkaikkea teollisuustyöväestön suhteen. Tätä tarkoittavat suunnitellut asetukset, jotka turvaavat hallitukselle keinot, joiden avulla voidaan huolehtia siitä, että työväenluokan ja väestön kulutus ensiluokkaisten elintarvikkeiden ja teollisuustuotteiden suhteen nousee. Suurenmoiset toiveet

runsaasta sadesta auttavat tätä ja helpottavat tämän tehtävän suorittamista, runsaampaa elintarvikehuoltoa ja sen avulla työläisten ja virkailijoiden ja yleensäkin palkastaan elävien realipalkan nousua.

Hallitus aikoo päättävästi tehdä lopun hintatason korkeudesta. Tällä alalla hallitus ei viivyttele. Monien kausiluontoisten tarvikkeiden hinnat on jo saatu painettua vuoden 1951 tason alapuolelle. Olemme turvanneet sen, että tärkeimpiä elintarvikkeita, jauhoja, sokeria, lihaa ja rasvaa on uuteen satoon saakka liikkeessä suurempia määriä. Suurisuuntaisempi parannus ja hintojen lasku seuraa sadonkorjuuta syksykuukausina. Mutta, kuten tunnettua, jo heinäkuun ensimmäisestä päivästä lähtien olemme alentaneet lukuisten teollisuustuotteiden hintoja 15—30 % ja huolehtineet siitä, että niitä on väestön saatavissa runsaasti.

Tulemme myös lisäämään väestön kulutusta palvelevien teollisuustuotteiden ja elintarvikkeiden tuotantoa. Vuoden jälkipuoliskolla lisäämme 60 miljoonalla forintilla tehdasruokailuun ja terveydellisten olosuhteiden parantamiseen käytettävää summaa. Tarkistamme työlainsäädäntöä ja poistamme rahasakon työläisiä ja virkailijoita vastaan käytettynä kurinpitorangaistuksena.

Työtätekevien työvoiman tehokkaamman suojelemisen merkeissä supistamme ylitöitä sekä sunnuntaitöitä. Säännöllisen viikottaisen lepopäivän ohella on tarpeellisin toimenpitein turvattava työtätekeville vapaa-ajan käyttö työajan jälkeen. Vuonna 1954 rakennamme 40 000 uutta asuntoa tämän vuoden 23 000 asunnon asemesta. Budapestissä, ennenkaikkea työläiskaupunginosissa, on kahden vuoden aikana korjattava kaikki yleiset asuintalot ja huolehdittava niiden jatkuvasta kunnossapidosta.

Myös maaseutuväestön elinehtoja parannamme huomattavasti. Jo mainitun tuotantoluvun lisäksi eläinlääkintähuolloin parantamiseksi eläinlääkärien palvelukset tehdään ilmaisiksi, mikä merkitsee huomattavaa aineellista säästöä talonpoikaistolle ja lisäksi vaikuttaa kannustavasti myös karjanhoitoon. Lopetamme sopimusviljelyn velvoittavan tai pakkoluonteen ja huomattavien alennusten ja teollisuustuotteiden toimittamisen avulla luomme sellaiset olosuhteet, jotka tekevät sopimusviljelyn talonpoikaistolle edulliseksi.

Tarkistamme tuotanto-osuuskuntien velat valtiolle sekä huomattavan osan niistä, samoinkuin luovutuksien täyttämättä jättämisien vuoksi niille ja yksityisille talonpojille usein epäoikeudenmukaisesti määrätyn vahingonkorvauksen, yhteensä 600 miljoonaa forinttia, tulemme pyyhkimään pois.

Viimevuotisen kuivuuden aiheuttamien vaikeuksien poistamiseksi mitä pikimmin hallitus ei vaadi viimevuotisten luovutusten täyttämistä niiltä, jotka tänä vuonna täyttävät vuosittaisen leipäviljan- ja rehunluovutusvelvollisuutensa.

SIVISTYNEISTÖN ON OLTAVA KANSANDEMAKRATIAMME KUNNIOITETTU JÄSEN

Kansantaloutemme kahden päähaaran, teollisuuden ja maatalouden rinnalle, jotka ovat maamme kahden suuren, toistensa kanssa kiinteässä yhteistyössä olevan luokan, työväestön ja talonpoikaiston toiminta-alaa, liittyy sivistyneistömme maamme henkisessä ja kulttuurielämässä täyttävine suurine osineen. Valitettavasti yhä vielä tapahtuu, ettei henkinen työ ja yleensä sivistyneistö saa osakseen tarpeellista kunnioitusta, mutta hallitus toimii päättäväisesti perusteellisen muutoksen aikaansaamiseksi tässä suhteessa. Sivistyneistöä ympäröi usein epäluottamuksen ilmapiiri, joka sitten johtaa syrjäyttämiseen, samalla kun taloudellisen, kultturellisen ja tieteellisen elämämme miltei kaikilla aloilla on puutetta valmiista sivistyneistöstä. Kansantaloutemme sosialistinen kehitys

on luonut sen toiminnalle tavattoman laajat mahdollisuudet. Siitä huolimatta epäluottamuksen pohjalla tai perusteettomien puhdistusten toimesta käsitellään hyväätarkoittavaa sivistyneistöä usein tavalla, joka ei ole kansandemokratian arvon mukaista, siltä riistetään mahdollisuus käyttää tietoaan omalla erikoisalallaan maan hyväksi. Hallitus lopettaa lujin ottein tällaisen väärän ja sietämättömän menettelyn ja sen päättäväinen aikomus on hyvittää loukkaukset. Sivistyneistön jäsenten on oltava kansandemokratiamme kunnioitettuja jäseniä ja heillä on oltava kykyjään vastaava kunnioitettava paikkansa toiminta-alallaan — olkoonpa sitten kysymys opettajista, insinööreistä, lääkäreistä, agronomeista tai muista. Kaikkien on tiedettävä, että kansandemokratiassa kunnioitetaan koulutusta ja tietoa enemmän kuin koskaan vanhassa herrojen maailmassa. Tämän kunnioituksen on ilmettävä myös laajoina työmahdollisuuksina ja aineellisena tunnustuksena.

Myös nuoren, uuden sivistyneistön koulutuksen alalla, kasvatusjärjestelmässämme on havaittavissa liioittelua. Valtavin uhrauksin olemme todella pakottaneet ihmisiä korkeakouluopintoihin. Nyt meidän on tälläkin alalla oltava paljon vaatimattomampia. Älkäämme rakentako pilvilinnoja. Samanaikaisesti on tähänastista paljon suurempaa huolta osoitettava kansakouluja kohtaan, lisättävä sijoituksia niihin, lisättävä koulujen, luokkahuoneiden ja opettajavoimien lukua, jotta voisimme turvata mitä parhaimmat olosuhteet tulevaisuuden toivon, pienten unkarilaisten alkeisopetukseen, minkä tähän saakka — se on sanottava — korkeakoulukasvatuksen liiallisuuden vuoksi, olemme suuresti laiminlyöneet. Enemmän huomiota ja enemmän aineellisia välineitä maaseudun ja työläiskaupunginosien kouluihin. Tämä on paljon demokraattisempaa koulupolitiikkaa. Suurempaa suvaitsevaisuutta on osoitettava uskontokysymyksessä. Tällä alalla ei voida sallia hallinnollisten keinojen käyttämistä, mitä tähän mennessä kyllä toisinaan on tapahtunut. Hallitus on tässä kysymyksessä suvaitsevaisuuden pohjalla, minkä keinoja ovat valistaminen ja vakuuttaminen. Hallinnollisten tai muiden pakkokeinojen käytön hallitus tuomitsee eikä tule sitä sallimaan.

LAILLISUUDEN LUJITTAMINEN ON ERÄS HALLITUKSEN TÄRKEIMPIÄ TEHTÄVIÄ

Hallitus on koko toiminnassaan perustuslaissa ilmaistun oikeusjärjestyksen ja laillisuuden kannalla. Kansandemokraattisen valtiokoneistomme, taloudellisen ja yhteiskunnallisen elämämme perusta on sosialistisen laillisuuden, perustuslaissa säädettyjen kansalaisoikeuksien ja -velvollisuuksien, kansantasavaltamme lakien tinkimätön noudattaminen. Hallitusta odottavat aikaisemmin tehtyjen vakavien virheiden korjaamisen, oikeusjärjestyksen lujittamisen ja laillisuuden turvaamisen alalla myös suuret ja vastuunalaiset tehtävät. Valtiollisten valtaelimiemme tehtävä ja velvollisuus on valvoa työtätekevän kansamme oikeuksien turvaamista ja loukkaamattomuutta. Näiden elimien tehtävä ei ole huolehtia ainoastaan työtätekevän kansan velvollisuuksien täyttämisestä, vaan myös siitä, että kotimaamme kaikki kansalaiset voivat nauttia vapaasti lailla turvattuja oikeuksiaan. Työtätekevä kansamme odottaa tätä oikeutetusti omalta valtioltaan. Mutta lainkäytössä ja poliisielimiemme sekä paikallisten neuvostojen työssä ei useinkaan ole tarpeeksi toteutunut kansandemokraattisen valtioelämän ja hallinnon perusperiaate — laillisuus. Nämä elimet eivät ole valtiollisen, taloudellisen ja yhteiskunnallisen elämän eri aloilla, eivät edes oman valtiollisen toimintansa alalla eivätkä sen vaikutuspiirissä-

kään kyenneet turvaamaan laillisuuden ankaraa noudattamista siten, kuin sitä kansandemokraattisen valtion ja kansan edut ehdottomasti vaativat.

Tuomioistuin- ja vetoomusoikeudenkäyntien suuri luku, laajassa mitassa käytetyt hallinnolliset menettelytavat, luovutusten, veronkannon, kulakkilistan, uusijaon alalla suoritetut lukuisat ylilyönnit ja väärinkäytökset, samoinkuin muutkin sekavuudet ovat loukanneet väestön oikeudentuntoa, horjuttaneet sen uskoa laillisuuteen, höllentäneet työtätekevän kansan ja valtioelimiemme, samoinkuin paikallisten neuvostojenkin kosketusta.

Raskaasti ja oikeutetusti moititaan sietämätöntä, karkeata, kopeata ja velttoa käytöstä, jolla eräät byrokraatit virastoissamme ja yleisissä laitoksissamme kohtelevat asioitaan järjesteleviä tavallisia kansalaisia. Nämä suorittavat muuten oikeita, oikeudenmukaisia ja laillisia toimenpiteitäkin niin, että katkeroittavat sillä kansan elämää. He unohtavat, että he ovat olemassa kansan hyväksi eikä päinvastoin, ja että vaatimattomuus, huomaavaisuus ja inhimillinen käytös ovat sellaisia hyveitä, joita virastoissamme saa oikeutetusti vaatia kuka tahansa kansalainen, ja myös hallitus.

Laillisuuden lujittaminen on eräs hallituksen kiireellisimpiä tehtäviä. Ankarin toimenpitein, ja elleivät ne auta, raskain rangaistuksin, virheiden ja puutteellisuuksien poistamisella on lyhyen ajan kuluessa päästävä siihen, että lainkäyttö- ja poliisielimemme, samoinkuin paikalliset neuvostotkin ovat kansan valtion, laillisuuden, oikeusjärjestyksen lujia tukipylväitä ja niiden turvana. Puolustakoot ne tehokkaammin työtätekevän kansamme etuja, valvokoot valppaammin valtiomme turvallisuutta ja yhteensulautuen kansan kanssa taistelkoot voimakkaammin demokraattisen järjestyksemme vannoutuneita vihollisia vastaan, joita kohtaan on käytettävä lain koko ankaruutta. Älkäämme antako viholliselle, joka pyrkii kumoamaan saavutuksemme, riippumattomuutemme ja vapautemme, pienintäkään alaa, hetkenkään hengähdysaikaa.

Tiedämme kuitenkin, että on harhaanjohdettuja, jotka ovat joutuneet oikeuselimiemme käsiin pienemmistä ja suuremmista rikoksista, on sellaisia, joita on loukattu, joita on ehkä kohdannut epäoikeudenmukaisuus, koska viranomaisemme eivät useinkaan ole pitäneet kiinni perustuslain säännöksistä, jotka suojaavat kansalaisten oikeuksia, henkilökohtaista vapautta ja turvallisuutta. Itse internointijärjestelmä on myötävaikuttanut siihen, että laillisuutta on loukattu. Kaikessa tässä on epäilemättä osuutensa silläkin, ettemme ole täyttäneet perustuslain määräyksiä emmekä perustaneet Korkeinta Valtionsyyttäjistöä, joka on oikeusjärjestelmän ja laillisuuden korkein perustuslaillinen vartija.

Kaikesta tästä lähtien anteeksiannon hengessä, rauhoittumisen ja loukkauksien perusteellisen hyvittämisen pohjalla hallitus tekee valtiopäiville lakiesityksen, jonka mukaan on laskettava vapaaksi kaikki ne, joiden rikokset eivät ole niin raskaita, että heidän vapauttamisensa vaarantaisi valtion tai yleistä turvallisuutta. Samanaikaisesti lopetetaan internointijärjestelmä, ja internointileirit hajoitetaan. Tällä hallitus toivoo tekevänsä mahdolliseksi, että armahduksen saaneet ja internoidut voivat palata koteihinsa, perheittensä luo ja yhteiskuntaan, jotta he työllään tulisivat sen hyödyllisiksi jäseniksi. Hallitus toivoo järjestävänsä myös pakkosiirrettyjen aseman tehden heille mahdolliseksi valita olinpaikkansa huomioonottaen kaikkia kansalaisia velvoittavat lain määräykset.

Kokonaan yhteensopimattomat kansandemokraattisen lainkäytön periaatteiden kanssa ovat poliisituomioistuimet, mikä oikeastaan merkitsee sitä, että tutkiva elin itse tuomitsee. Hallitus tulee lainsäädännöllistä tietä lopettamaan tämän vanhalta järjestelmältä perityn jäännöksen.

Liite "Suomi-Unkari"-lehden
8. numeroon elokuun 15 p:nä 1953.

Perustuslain päivä

"Suuren Neuvostoliiton aseelliset voimat vapauttivat maamme Saksan fasistien ikeestä, murskasivat suurtilanomistajien ja kapitalistien vallan, joka oli kansan ainainen vihollinen, ja avasivat kansanvaltaisen edistyksen tien työtätekevälle kansallemme..."

Nämä ovat alkusanat Unkarin kansantasavallan perustuslaissa, jonka Unkarin kansalliskokous sääti neljä vuotta sitten. Miljoonat unkarilaiset ajattelevat ennen kaikkea vapautustaan, kun he juhlivat Perustuslain päivää elokuun 20:ntena. He juhlivat neuvostoarmeijan Hitlerin fasismista saavuttamaa voittoa, jolla Neuvostoliitto myös antoi Unkarille kansallisen riippumattomuuden ja teki Unkarin työtätekevän kansan maansa isännäksi. Vapautus antoi Unkarin kansalle mahdollisuuden ottaa vallan käsiinsä ja perustaa itsenäinen, voimakas ja kukoistava Unkarin kansantasavalta. Perustuslain johdannossa sanotaan: "Tämän taistelun ja rakentavan työn jo toteutetut toimenpiteet sekä taloudellisen ja yhteiskunnallisen järjestelmän perusteiden muutos maassamme ilmennetään Unkarin kansantasavallan perustuslaissa, joka myös viitoittaa suunnan maamme jatkuvalle kehitykselle."

"Kaikki valta kuuluu työtätekevälle kansalle"

Unkarin kansantasavallan perustuslaki julistettiin kansan tahdon mukaisesti. Kun vuoden 1949 keväällä Unkarin Työtätekevien Puolueen esityksestä asetettiin kansallinen komitea laatimaan perustuslain luonnosta, se muodostettiin johtavista julkisen elämän henkilöistä, lakimiehistä, asiantuntijoista ja muista työtätekevän kansan edustajista. Koko kansakunta seurasi heidän historiallisesti merkityksellistä työtään mitä syvimmällä mielenkiinnolla. Uutteran, perusteellisen valmistavan työn jälkeen komitea julkaisi perustuslain luonnoksen, jota käsiteltiin monissa tuhansissa tehtaissa, teollisuuslaitoksissa, kaupungeissa ja maaseudulla pidetyissä kokouksissa. Valmistava komitea sai vastaanottaa tuhansia ehdotuksia ja parannusesityksiä, ja se eritteli sekä huolellisesti tutki noita kansan antamia neuvoja. Sen jälkeen perustuslakiehdotus jätettiin kansalliskokoukselle, joka neljä vuotta sitten hyväksyi Unkarin kansantasavallan perustuslain yksimielisesti ja innostuneesti.

Perustuslain ensimmäisessä luvussa oleva lyhyt koruton lause laskee laillisen perustuksen Unkarin kansan uudelle, vapaalle elämälle:

"Unkarin kansantasavallassa kuuluu kaikki valta työtätekevälle kansalle." (Ensimmäinen luku, 2. artikla.)

Kapitalismin ajan hillittömän sorron ja katkerien kärsimysten jälkeen, kansandemokraattisen järjestelmän aikana on työtätekevän kansan vallasta tullut konkreettinen, elämän kaikilla aloilla nähtävissä oleva tosiasia.

Unkarin parlamentti, jonka valitsijoihin kuului äänioikeuden rajoitusten takia vain murto-osa väestöä ja jossa kapitalistien ja suurtilallisten edustajat pitivät valtaa käsissään, on muutettu todelliseksi kansalliskokoukseksi, joka edustaa kansan tahtoa. Vuoden 1953 vaaleissa äänesti 6.370.000 valitsijaa, maan kokonaisväkiluvun ollessa 9,5 miljoonaa. Vaaliuurnilla olivat myös 18- ja 19-vuotiaat kansalaiset, joille vuonna 1953 säädetty uusi vaalilaki myönsi äänioikeuden. Tuo suuri äänestäjäjoukko valitsi salaisella äänestyksellä edustajansa kansalliskokoukseen parhaista työläisistä, talonpojista ja sivistyneistöön kuuluvista henkilöistä.

Neuvostot, jotka ovat valtiovallan paikallisia, kansalaisten keskuudestaan valitsemia elimiä, panevat täytäntöön kansalliskokouksen säätämät lait. Paikallisneuvostojärjestelmää koskevassa asetuksessa n:o 1 vuodelta 1950 säädetään:

"Sosialismin tietä kulkeva Unkarin kansantasavalta rakentuu valtiojärjestykselle, joka takaa työtätekevälle kansalle aktiivisen ja jatkuvan osallistumisen valtiovallan käyttöön ja hallinnolliseen työhön ja joka lisää työtätekevän kansan osallistumista valtion hallinnolliseen toimintaan johdonmukaisesti toteuttaen sosialistisen lain periaatetta."

Paikallisneuvostot ovat työtätekevän kansan vallan haltijoita. Samalla tavoin työtätekevä kansa esittää aktiivista osaa lainkäytön harjoittamisessa. Perustuslain 37. artiklassa säädetään, että Unkarin tuomio- ja lainkäyttövaltaa harjoittavat neuvostot, jotka on muodostettu kansalaisia edustavista valamiehistä ja ammattilakimiehistä. Kansalliskokouksen valitsema ylin julkinen syyttäjä ja hänen johtonsa alaisina toimivat syyttäjät turvaavat sosialistisen lain täydellisen toteuttamisen.

Kansan valtakauden saavutukset

Unkarin työtätekevä kansa käyttää valtaansa kohottaakseen isänmaansa yhä suurempaan kukoistukseen ja tehdäkseen elämänsä entistä kauniimmaksi ja onnellisemmaksi. Jo muutamien lyhyiden vuosien kuluessa se on muuttanut ennen takapajuisen, maatalousvoittoisen maansa teollisuusvaltioksi, jonka teollisuustuotanto on yli kolme kertaa niin suuri kuin ennen sotaa. Kolmessa vuodessa, vuosien 1949 ja 1952 välisenä ajanjaksona Unkarin kansallistulo kasvoi 25 prosentilla; eikä tuo varallisuus enää rikastuta suurtilanomistajien ja suurkapitalistien pientä ryhmää, vaan koituu työtätekevän kansan hyvinvoinnin ja edistyksen hyväksi.

"Unkarin kansantasavalta vastustaa kaikkea ihmisen toiseen ihmiseen kohdistamaa riistoa ja järjestää yhteiskunnan voimat sosialistiseen rakennustyöhön", sanotaan perustuslain kolmannessa artiklassa.

Tämä perustuslain artikla on avannut rajattomat mahdollisuudet kansan omistaman teollisuuden kehittämiselle, ja se on tulemassa todellisuudeksi maataloudessa sen ansiosta, että vapautuksen jälkeen suoritettu maareformi hävitti suurtilat, jotka omistivat yli puolet kaikesta viljelyskelpoisesta maasta. Valtio edistää työtätekevien talonpoikien elintason kohottamista tarjoamalla yhä kasvavassa määrin apuaan koneiden, kastelulaitosten, lannoitteiden ja valiosiementen muodossa.

Kapitalismin kirouksen, työttömyyden täydellinen hävittäminen kävi mahdolliseksi riiston poistamisen ja sosialismin rakentamisen johdosta. Perustuslain 45. artiklassa säädetään:

"Unkarin kansantasavalta takaa kansalaisilleen oikeuden työhön ja oikeuden työn määrän ja laadun mukaiseen palkkaan."

Tämän oikeuden käytännöllinen toteutus heijastuu tilastollisissa numeroissa. Esimerkiksi vuonna 1952 työtätekevien määrä lisääntyi 203.000 ja oli kokonaisuudessaan 2.295.000. Työtätekeville maksettujen palkkojen yhteissumma kohosi 23,5 prosentilla.

Kansallistalouden kehitys loi kansandemokraattiselle valtiolle edellytykset lisätä ja laajentaa niitä erilaisia yhteiskunnallisia ja sivistyksellisiä etuoikeuksia, jotka myös taataan perustuslaissa maan väestölle.

Kansan terveydenhuoltoa koskevan 47. artiklan toteuttaminen on johtanut siihen, että yhä kasvava määrä väestöstä saa nauttia maksutoman sosiaalihuollon eduista. Vuonna 1938 oli avustuksia saaneiden luku 2,8 miljoonaa, mutta vuonna 1952 lähes 6 miljoonaa eli 60 prosenttia maan väestön kokonaisluvusta. Tämä kansan terveydenhuollossa tapahtunut edistys heijastuu Unkarin kansan terveydentilan nousussa. Vuonna 1952 kuolleisuus oli lasten keskuudessa vain puolet

siitä, mitä se oli vuonna 1938. Saman ajan kuluessa on tuberkuloosikuolleisuus vähentynyt 57 prosentilla ja luonnollinen väestönlisäys oli 47 prosenttia korkeampi kuin ennen sotaa.

Kansan oikeutta sivistykseen koskeva perustuslain 48. artikla on myös muuttunut todellisuudeksi. Kansandemokraattisen järjestelmän perustamien kahdeksanluokkaisten yleisten koulujen 1,2 miljoonaa oppilasta, oppikoulujen oppilasmäärän kasvu vuosiin 1937—38 verrattuna sekä yliopiston ja ylioppilaiden luvun nelinkertaistuminen puhuvat siitä selvää kieltä. Vuonna 1938 Unkarissa julkaistiin 3.136 kirjaa yhteensä 7,8 miljoonana kappaleena, mutta vuonna 1952 painettiin 14.404 kirjaa, joiden yhteinen kappaleluku oli 44,5 miljoonaa. Yhtenä ainoana näytäntökautena teattereissa kävi 4,7 miljoonaa ihmistä ja elokuvissa lähes 70 miljoonaa.

Sosialistisen rakennustyön tulokset antavat Unkarin kansalle mahdollisuudet käyttää hyväkseen perustuslain takaamia yhteiskunnallisia ja sivistyksellisiä oikeuksia yhä laajemmassa mitassa. Ne kuten muutkin perustuslain suomat oikeudet tulevat yhä täydellisemmiksi ja ilmeisemmiksi osiksi kansamme elämässä. Naisten täydellinen lakiin perustuva tasa-arvoisuus miesten kanssa ei enää ilmene ainoastaan periaatteena "samasta työstä sama palkka" ja naisten oikeutena päästä monenlaisiin ammatteihin, vaan myös heidän oikeutensa turvaamisena suorittaa naisille sopivaa kevyttä työtä ja äitien sekä lasten huollon parantamista tarkoittavana, vuonna 1953 annettuna hallituksen asetuksena, joka takaa heille vapaan lääkintähuollon, maksuttomat kapalovarusteet, äitiyshuollon ja muita etuja.

Perustuslaki turvaa omantunnon- ja uskonnonvapauden. Hallitus on viime vuosien kuluessa solminut roomalaiskatolisen ja protestanttisen kirkkokunnan kanssa sopimuksia, jotka eivät turvaa ainoastaan uskonnonvapautta, vaan myös myöntävät kirkolle runsasta valtionapua sekä takaavat papiston toimeentulon ja kirkkojen ylläpitokustannukset.

Unkarin kansantasavallan perustuslaki turvaa kaikille vähemmistökansallisuuksille oikeuden sivistykseen niiden omalla kielellä ja oman

kansallisen kulttuurinsa kehittämiseen. Unkarin alueella elävät eri kansallisuudet eivät saa ainoastaan alkeisopetusta vaan myös korkeampaa kouluopetusta omalla äidinkielellään. Valtio avustaa myös eri kansallisuuksien sivistysjärjestöjä yhä kasvavassa määrässä.

Uusi perustuslaki avaa kehitykselle uusia näköaloja

Kansan tahdosta syntynyt Unkarin perustuslaki viitoittaa tien sosialistiselle Unkarille. Sen jokaista artiklaa ja säädöstä leimaa pyrkimys toteuttaa Unkarissa sosialismin lain periaate — väestön aineellisten ja henkisten tarpeiden mahdollisimman täydellinen tyydyttäminen. Unkarin Työtätekevien Puolueen keskuskomitean ehdotuksen perustalla laadittu uusi hallitusohjelma tarjoaa tämän suuren päämäärän saavuttamiselle täydelliset edellytykset. Tämä ohjelma, joka avasi uusia kehityksen näköaloja Unkarin kansalle, sai hyväksyvän ja innostuneen vastaanoton tytötätekevän kansan kaikissa piireissä. Unkarin kansa antaa apunsa hallitusohjelman menestykselliselle toteuttamiselle, elintason nopealle kohottamiselle konkreettisin teoin, kohottamalla tuotantoa ja tuottamalla enemmän ja laadultaan entistä parempia tavaroita.

Siitä hetkestä, jolloin kansalliskokous hyväksyi uuden hallitusohjelman, on kulunut suhteellisen lyhyt aika. Kuitenkin on Unkarin kansan työ, jolla ovat peruskivinään sosialistisen rakennustyön aikaisemmat saavutukset ja kuluvan vuoden runsas sato, jo nyt tehnyt muutamia edistysaskeleita elintason kohottamispyrkimyksissä. Noin tuhannen vaatetusalan artikkelin hintoja on alennettu 15—30 prosentilla. Suurissa kaupungeissa on voitu myydä elintarvikkeita entistä halvempiin hintoihin. Säilöttyjen hedelmien tuotanto on kuluvana vuonna noussut vuoteen 1938 verrattuna kuusinkertaiseksi, savukkeitten 4,7-kertaiseksi ja mallasjuomien nelinkertaiseksi. Sokeritehtaitten tuotanto nousee tänä vuonna kaksi kertaa niin suureksi kuin v. 1952.

Tuhansia uusia asuntoja rakennetaan; tänä vuonna 23.000 ja 40.000 vuonna 1954. Lisäksi kaikki valtion omistamat asuintalot ja julkiset rakennukset kunnostetaan kahden vuoden kuluessa.

Rauhan perustuslaki

Unkarin kansantasavallan perustuslaki on vapauden ja rauhan perustuslaki. Sen synnytti Unkarin kansan vapautuminen ja nousu oman maansa isännäksi. Perustuslain säädökset voivat muuttua elämän kaikille aloille ulottuvaksi todellisuudeksi, kun Unkarin kansa saa tilaisuuden jatkaa maansa rakenustyötä rauhassa.

Unkarin kansa haluaa rauhaa. Se vaatii kansainvälisten pulmakysymusten rauhanomaista ratkaisemista sekä kansojen välisten kaupallisten ja sivistyksellisten yhteyksien laajentamista. Unkarin kansalliskokous toteutti kansan tahtoa ja toimi perustuslain hengen mukaisesti antaessaan vuonna 1950 asetuksen n:o V rauhan turvaamisesta kieltäen kaiken sotapropagandan raskaitten rangaistusten uhalla.

Unkarin kansa osoitti rauhantahtonsa, kun itse asiassa maan koko aikuinen väestö antoi kannatuksensa kansainvälisen rauhanliikkeen vetoomuksille. Rauhaa rakastava Unkarin kansa tervehti suurella innostuksella Maailman Rauhanneuvoston Budapestissä pidettyä kokousta seuraten sen työtä elävällä mielenkiinnolla ja tuntien ylpeyttä sen johdosta, että Maailman Rauhanneuvoston viime julkilausuma annettiin heidän isänmaansa pääkaupungissa.

Unkarin hallitus kannattaa idän ja lännen välisen kaupan laajentamista ja sillä on nykyisin kaupallisia suhteita monien kapitalististen maiden kanssa. Moskovassa pidetyssä kansainvälisessä talouskonferenssissa Unkarin valtuuskunta tarjosi lännen valtioille ja merentakaisille maille 5.000 miljoonan Sveitsin frangin yhteissummaan nousevia kauppasopimuksia kansojen tasavertaisuuteen ja molemminpuolisiin etuihin nojautuvien kaupankäyntiperiaatteiden pohjalla.

Unkarin uusi hallitusohjelma lausuu perustuslain hengen mukaisesti:

”Kansojen välisen ystävyyden hengessä me vaatimattomine voiminemme haluamme myötävaikuttaa, sikäli kuin se on vallassamme, taloudellisen yhteistoiminnan voimistamisessa kansojen rauhanomaisen rinnakkainelämisen hyväksi. Samalla me puolustamme lujasti riippumattomuutemme koskemattomuutta ja kansallista itsenäisyyttämme ja vartioimme sitä huolellisesti. Meidän voimamme kaksinkertaistaa tosiasia, että me emme ole yksin; että meitä tukee ja auttaa Neuvostoliitto ja että me olemme jäseniä sellaisessa voittamattomassa leirissä kuin maailman rauhanliike.”

Perustuslain päivänä Unkarin kansa ryhmittyy yhä suuremmalla innolla ja uhrautuvaisuudella rauhan turvaamiseen ja kansainvälisen yhteistoiminnan laajentamiseen pyrkivän hallitusohjelman ympärille. Se tietää, että taistelu jalon rauhan asian puolesta, ponnistuksia ja uhrauksia säästämättä, palvelee sen omia etuja ja tapahtuu perustuslain hengessä.

Helsinki 1953. Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön Kirjapaino

Hallitus panee tavattoman suuren painon sille, että suhde talonpoikaistoon järjestetään työväestön ja talonpoikaiston liiton lujalle taloudelliselle ja poliittiselle perustalle palauttaakseen talonpoikaiston luottamuksen oikeusjärjestykseen ja laillisuuteen, jonka horjumisessa on ollut huomattava osa niin sanotulla kulakkilistalla. Sen ohella, että tämä lista on johtanut kulakiston vastaisiin hallinnollisiin toimenpiteisiin ja vakaviin väärinkäytöksiin, se on myötävaikuttanut valtion ja työtätekevän talonpoikaiston, etenkin keskitalonpoikaiston välisen hyvän suhteen ja pysyvän liiton heikentymiseen. On selvää, että jos haluamme lopettaa maaseudulla laittomuudet, jos haluamme palauttaa oikeusturvallisuuden ja kestävän liiton keskitalonpoikaiston kanssa, ja tämä meidän ehdottomasti on toteutettava, silloin meidän on lopetettava kulakkilista pitäen voimassa riistävien kulakkien rajoittamiseen tähtäävät taloudelliset säännökset.

MENESTYKSEN PÄÄTAE ON LAAJOJEN KANSANJOUKKOJEN OSANOTOSSA TEHTÄVIEN TOTEUTTAMISEEN

Kosketetut pääkysymykset osoittavat selvästi talouspolitiikan uuden tien, mitä pitkin hallitus aikoo kulkea; laajemmalla perustalla, yhdessä koko kansan kanssa, alussa ehkä hitaammin, mutta sitä varmemmin kohti samaa päämäärää — sosialismia.

Ne ehdotukset, joita Unkarin Työtätekevien Puolueen keskuskomitea on tehnyt hallitukselle, ovat laajimman kansallisen yhtenäisyyden ohjelma, joiden avulla voimme asettaa kaikki luovat voimat ja kaiken luovan kyvyn kotimaamme kukoistuksen ja kansamme kasvavan hyvinvoinnin palvelukseen. Ne ovat sellaisia päämääriä, jotka ovat omiaan liittämään työtätekevän kansan entistä kiinteämmin hallituksen ympärille. Tässä on hallituksen työohjelman suuri voima, jonka avulla voimme ottaa suorittaaksemme paljon suurempia ja vastuunalaisempia tehtäviä kuin mitä vaalien aikana lupasimme Unkarin Riippumattoman Kansanrintaman vetoomuksessa. Kaikki päämäärät, joiden toteuttamisen olemme asettaneet tehtäväksemme, palvelevat isänmaamme parasta. On epäilemätöntä, että maamme väestö ottaa tämän vastaan ilon ja helpotuksen tuntein.

Vihollinen tulee yrittämään selittää väärin uutta talouspolitiikkaamme ja siitä johtuvia toimenpiteitä levittämällä vääriä ja erheellisiä uutisia, sekä yrittämään johtaa väestöä harhaan. Yhtä he eivät kuitenkaan voi kiistää, sitä, että mitä laajimmat kansankerrokset vastaanottavat tämän politiikan iloiten ja hyväksyen ja ovat sen puolella. Sen vuoksi vihollisen kaikki levottomuuden lietsonta tai alhaiset tuholaisaikeet ovat tuomitut epäonnistumaan.

Hyvät satotoiveet luovat suotuisat olosuhteet toimenpiteittemme menestykselliselle toteuttamiselle. Ja jos nyt kiinnittäen päähuomion elonkorjuun ja luovutuksien kuumeiseen työhön suoritamme tämän tehtävän suuremmin voimanponnistuksin, niin taloudellisluontoisten toimenpiteittemme huomattavan osan menestyksellinen toteuttaminen on jo turvattu.

Hallitus nojautuu kaikessa toiminnassaan kansamme murtumattomaan rauhantahtoon ja sen rauhan säilyttämiseen tähtääviä voimanponnistuksia johtaa rauhaarakastavien kansojen solidaarisuus ja vilpitön ystävyys maailmanrauhan etujoukon, suuren Neuvostoliiton kanssa.

Olen pyhästi vakuuttunut siitä, että Unkarin Työtätekevien Puolueen johdolla ja sen ehdotuksien perustalla, sulautuen yhteen kansan kanssa tulemme tähänastista paljon varmemmin etenemään uuden talouspolitiikkamme päämäärien toteuttamiseksi, isänmaamme kukoistamisen ja kansamme hyvinvoinnin tietä, kohti loistavaa tulevaisuuttamme, sosialismia.

UUSIA NÄKÖALOJA

lähiaikojen kehitykselle Unkarissa

Unkarin Työtätekevien puolueen keskuskomitean sihteeri Mátyás R á k o s i piti jokin aika sitten Budapestin järjestöaktiivin kokouksessa alustuksen keskuskomitean täysi-istunnon äskeisten päätösten johdosta. Julkaisemme puheen lyhennettynä.

Unkarin työtätekevien puolueen keskuskomitean kesäkuun 27—28 päivinä pidetyn täysistunnon päätökset koskevat puolueen ja kansandemokratian tärkeimpiä kysymyksiä. Maan vapautuksesta lähtien puolue on saavuttanut merkittävää menestystä. Puolue johdatti Unkarin kansakunnan ulos siitä miltei toivottomasta tilasta, jonka sodan hävitykset olivat aiheuttaneet. Puolueemme johti jälleenrakennustyötä, puolueemme vei voittoon taistelun vanhaa järjestelmää, kapitalisteja ja tilanherroja vastaan, meidän puolueemme johdolla kansammme alkoi laskea perustaa paremmalle sosialistiselle tulevaisuudelleen niin kaupungeissa kuin maaseudullakin.

V I R H E I D E N P A L J A S T A M I N E N

Jokainen puolueen jäsen ja Unkarin koko työtätekevä kansa ovat oikeutetusti ylpeitä saavutuksistamme, ja voin lisätä, että olemme päässeet niihin sen ansiosta, että meitä on auttanut ja tukenut kaikilla aloilla vapauttajamme ja ystävämme, mahtava Neuvostoliitto.

Keskuskomiteammme on kuitenkin todennut, että puolueemme ja varsinkin sen johto ovat tehneet työssään myös vakavia virheitä. Osa näistä virheistä on johtunut puolueemme johdon käyttämistä vääristä menetelmistä. Keskuskomitean täysistunnossa suunniteltiin toimenpiteitä, jotka vastaisuudessa tulevat turvaamaan todella kollektiivisen johdon, johdon keskuudessa puolueen sisäisen demokratian, joka on terveen kehityksemme välttämätön edellytys, ja kommunistisen kritiikin ja itsekritiikin hengen. Meidän on nyt pidettävä huoli siitä, että puolueen sisäistä demokratiaa, tervettä kritiikkiä ja itsekritiikkiä toteutetaan koko puolue-elämässä keskusjohdosta perusjärjestöihin saakka ja että ne auttavat lujittamaan puolueemme yhteyksiä työtätekeviin joukkoihin.

Olemme tehneet virheitä ennen kaikkea siinä, että siirryimme raskaan teollisuuden ja tuotannonvälineitä tuottavien alojen kehityksessä liian nopeaan vauhtiin emmekä ottaneet suunnittelussa huomioon maamme taloudellisia voimavaroja ja realisia mahdollisuuksia. Monesti olemme jättäneet ottamatta huomioon suuret mahdollisuudet, joita piilee yhteistyön paremmassa järjestämisessä Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden kesken. Kaikkein vakavimman virheen teimme kuitenkin lisätessämme helmikuussa 1951 liikaa tehtäviä teollisuuden alalla ensimmäisen viisivuotissuunniteleman aikana. Viisivuotissuunnitelman ensimmäisen vuoden hyvien tulosten perusteella arvioimme silloin taloudelliset mahdollisuutemme suuremmiksi kuin alkujaan olimme otaksuneet ja olimme sitä mieltä, että voimme sisällyttää uusiin suunnitelmiin suuria pääomansijoituksia. Me lisäsimmekin vastaavasti sijoitusten summaa 51 miljardista forintista 80 miljardin forinttiin.

Lisätyn suunnitelman mukaan pääomansijoitukset raskaaseen ja konerakennusteollisuuteen suunniteltiin 10 kertaa suuremmiksi kuin kevyeeseen ja ravintoaineteollisuuteen. Vähäinen oli myös maatalouteen sijoitettujen pääomien summa.

Ne taloudelliset toimenpiteet, joihin puolueemme keskuskomitea nyt on päättänyt ryhtyä, tähtäävät näiden vakavien virheiden korjaamiseen. Näiden toimenpiteiden ydin on siinä, että tulemme tarkistamaan ja uudistamaan kaikki pääomansijoituksemme ja tulevaisuudensuunnitelmamme kiinnittääksemme vastaisuudessa mahdollisimman paljon huomiota työkansan, teollisuustyöväenluokan elintason kohottamiseen, ja samaan aikaan me tulemme, vaikkakin hitaammalla vauhdilla, jatkamaan sosialistista rakennustyötämme ja kehittämään siihen kuuluvana myös raskasta teollisuutta. Samanaikaisesti tulemme käyttämään enemmän varoja työläisten sosiaalisten tarpeiden tyydyttämiseen ja työsuojeluun, vähentämään ylityötunnit minimiin, turvaamaan lepopäivän, tekemään lopun vääristä rahana suoritettavista sakkomaksuista jne.

Rákosi puhui edelleen työkurin parantamisesta tuotantolaitoksissa, työtehon lisäämisestä ja tuotteiden laadun parantamisesta. ”On julistettava sota niitä vihollisen vehkeilyjä vastaan”, hän sanoi, ”joilla se yrittää kurittomuudella ja oikeiden määräysten vääristelyllä niitä toimeenpantaessa häiritä kansamme hyväksi koituvien toimenpiteiden toteuttamista.

Viime päivinä olemme kaikki voineet vakuuttua siitä, että teollisuustyöläisten ja teknillisen sivistyneistön enemmistö on antanut yksimielisesti hyväksymisensä niille toimenpiteille, joita puolueemme on suunnitellut työtätekevien elintason kohottamiseksi. Monet työläiset ovat vastanneet kehoituksiimme sitoutumalla lisäämään tuotantoa. Meidän on pidettävä huoli siitä, että nyt, kun olemme ottaneet suunnan työväenluokan ja työkansan elintason tehokkaaseen kohottamiseen, saadaan aikaan uusi nousu sosialistisessa työkilpailussa ja kaikissa muissa sosialistisen rakennustyön menetelmissä, jotta niiden avulla päästäisiin nopeammin kansamme hyvinvoinnin lisääntymistä edistäviin päämääriin. Se tulee samalla olemaan paras vastaus vihollisen suunnitelmiin työkurin horjuttamiseksi, suunnitelmiemme täyttämisen ehkäisemiseksi ja kaikkien niiden toimenpiteiden karille ajamiseksi, jotka palvelevat sosialistista rakennustyötämme ja työtätekevän kansamme elintason kohottamista.

E L I N T A S O N N O U S U N N Ä K Ö A L O J A

Tämän vuoden hyvä sato tekee mahdolliseksi sen, että monien elintarvikkeiden, varsinkin vihannesten ja hedelmien toimittamista väestölle voidaan viikko viikolta parantaa.

Olemme jo alentaneet huomattavasti monien tekstiilituotteiden ja jalkineiden hintoja. Muut toimenpiteet tekevät mahdolliseksi sen, että työtätekevien käyttöön toimitetaan lähikuukausien aikana runsaasti korkealaatuisia tekstiilejä ja jalkineita. Vaatteiden, jalkineiden ja sesonkituotteiden hintojen alentaminen on tuottanut kuluttajille 1200 miljoonan forintin säästön.

Ensi vuonna tullaan asuntorakennukseen, m.m. asuntojen rakenta-

miseen Budapestiin, käyttämään 800 miljoonaa forinttia suurempi summa kuin kuluvana vuonna. Pian saadaan nähdä tuloksia myös Budapestin kaupunkiliikenteen parantamiseksi suoritetuista toimenpiteistä.

TALONPOIKIEN ASEMAA PARANNETAAN

Maatalouden alalla on jo ryhdytty moniin merkittäviin toimenpiteisiin. Yhtenä tarkoituksena suunnitelmiamme uudistettaessa on lisätä huomattavasti pääomasijoituksia maatalouteen. Olemme vakuuttuneita siitä, että toimenpiteet, joihin puolueemme keskuskomitea on ryhtynyt, tulevat viime kädessä sekä rauhoittamaan työtätekevät yksityistalonpojat että lisäksi kohottamaan heidän elintasoaan ja samalla lujittamaan työläisten ja talonpoikien liittoa.

Työtätekeviä yksityistalonpoikia auttaessamme emme tee muutosta politiikassamme, joka tähtää entistä suurempaan avunantoon tuotanto-osuuskunnille. On sanottava selvästi ja suoraan, että puolueemme ja kansandemokratia näkevät edelleenkin tuotanto-osuuskunnissa tien sosialismin rakentamiseen maaseudulla ja tulevat tämän mukaisesti vastaisuudessakin tekemään kaikkensa tuotanto-osuuskuntien kehittämiseksi ja lujittamiseksi. Tässä suhteessa ei tapahdu muutoksia. Osuuskuntien suhteen on meidän toimenpiteidemme tarkoituksena edelleenkin, että ne varmistaisivat saavuttamansa tulokset, parantaisivat organisaatiotaan, omaksuisivat parhaat tuotantomenetelmät, lisäisivät tuotannollisia saavutuksiaan ja kohottaisivat näin osuuskuntien jäsenten tuloja, hyvinvointia ja elintasoa.

Tämän mukaisesti kansandemokratia tulee säilyttämään kaikki tuotanto-osuuskuntien kehittämiseen tähän mennessä myönnetyt huojennukset ja lisäämäänkin niitä. Tätä tietä tulemme kulkemaan edelleenkin.

Tuotanto-osuuskunnista erotetut vihollisainekset, varsinkin kulakit, ovat nyt aloittamassa yhteishyökkäystä osuuskuntia vastaan. Puoluejärjestöjen, paikallisten neuvostojen ja ensi tilassa tuotanto-osuuskuntien jäsenten itsensä ja niiden kannattajien tulee yhteisin ponnistuksin ja päättävästi lyödä takaisin tämän vihollisen hyökkäys.

Maatalouden keskeisenä ratkaisevana tehtävänä, johon koko huomio ja kaikki voimat on keskitettävä, on tällä hetkellä hyvän sadon korjaaminen ilman häviötä ja nopeasti ja luovutusten suorittaminen valtiolle. Maan vapautumisesta lähtien ei sato kertaakaan ole ollut niin hyvä kuin tänä vuonna. Sen huolellisesti järjestetty korjuu voi saada nopeasti aikaan parannuksen yhteiskuntamme huollon eri aloilla. Sentähden meidän on vältettävä kaikkea, mikä vähäisessäkään määrässä häiritsisi sadonkorjuun ja tuotteiden valtiolle luovuttamisen kulkua.

VIHOLLISTEN AIKEET ESTETTÄVÄ VALPPAUTTA TEHOSTAMALLA

Virheitä korjattaessa luokkavihollinen on kiihdyttänyt toimintaansa niin omassa maassa kuin sen ulkopuolellakin. Se on käynyt aktiivisemmaksi ja yrittää saada aikaan sen, että meidän oikeat toimenpiteemme, jotka kohottavat työtätekevän kansan elintasoa ja hyvinvointia, johtaisivat päinvastaisiin tuloksiin. Näemme myös, että vihollinen hyökkää tässä yhteydessä kaikin keinoin kansandemokratiaa ja sosialistista rakennustyötämme vastaan. Sentähden tarvitaan nyt entistä suurempaa valppautta ja taistelukuntoa niin puolueessa kuin työväenluokan ja työtätekevän kansan keskuudessa.

Virheitä korjatessamme meidän on kiinnitettävä huomiota siihen, että valppautta tarvitaan nyt enemmän kuin koskaan ennen ja että meidän

puolueemme on vastustettava kaikenlaisia pyrkimyksiä antautumiseen ja valppauden tukahduttamiseen. Puolueen on noustava jokaista vihollisen yritystä vastaan käyttää meidän oikeita toimenpiteitämme omiin tarkoituksiinsa.

Sisäiselle viholliselle imperialistiset sodanlietsojat antavat kaikin voimin tukensa. Neuvostoliiton saavutukset kommunismin rakentamisessa samoin kuin kulttuurin ja talouden nousu kansandemokratian maissa ja Kiinan kansantasavallassa tekevät imperialistisen leirin yhä hermostuneemmaksi. Sen tekevät levottomaksi kommunistisen ja työväenliikkeen voimakas kehitys monissa kapitalistisissa maissa ja vapaustaistelun nousu siirtomaissa ja riippuvaisessa asemassa olevissa maissa. Vastakohtana rauhanleirin saavutuksille imperialistien leirissä lisääntyvät taloudelliset vaikeudet ja ristiriidat Yhdysvaltojen ja sen satelliittien välillä kärjistyvät.

BERIJAN PALJASTUKSESTA OPITTAVA VALPPAUTTA

Näiden olosuhteiden vallitessa imperialistit kiihdyttävät toimintaansa kuumeisesti, pyrkivät lisäämään painostustaan rauhanleiriä kohtaan ja ryhtyvät sellaisiin provokaatioihin kuin Berliinissä ja Koreassa. He käyttävät satoja miljoonia dollareita provokaatioiden ja sabotaašin järjestämiseen, aktivisoivat asiamiehiään, vakoilijoitaan ja provokaattoreitaan.

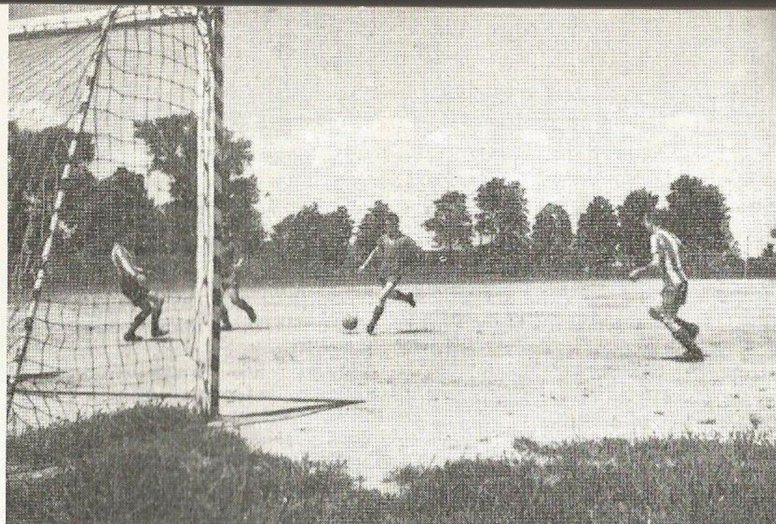
Tällaisena kansainvälisen imperialismin asiamiehenä on Neuvostoliitossa nyt paljastettu Berija. Meidän puolueemme antaa hyväksymisensä sille tarmolle, päättäväisyydelle ja nopeudelle, jota Neuvostoliiton kommunistisen puolueen keskuskomitea on tässä asiassa osoittanut. Itseemme nähden teemme sen johtopäätöksen, että meidän on oltava hyvin valppaita, että meidän on varjeltava kuin silmäteräämme puolueemme yhtenäisyyttä, sen kollektiivista johtoa ja vankkoja marxilais-leniniläisiä ideologisia perusteita.

Voimamme ja yhtenäisyytemme kasvavat sen ansiosta, että ystävyytemme kansandemokratian maiden ja vapauttajamme mahtavan Neuvostoliiton ja myös monimiljoonaisen rauhanleirin kanssa kehittyy yhä syvemmäksi.

"Suomi-Unkari"-lehden lukijoille

Jotta "Suomi-Unkari"-lehti kehittyisi yhä paremmaksi ja monipuolisemmaksi, yhä enemmän lukijakuntamme vaatimuksia ja tarpeita vastaavaksi, lehden arvoisia lukijoita pyydetään hyväntahtoisesti kirjoittamaan toivomuksistaan, arvosteluistaan ja parannusehdotuksistaan lehden toimitukselle.

Lehden toimitus olisi kiitollinen, jos sen ja lukijakunnan kesken syntyisi vilkas ja läheinen vuorovaikutus molempien osapuolten tyydytykseksi. Kirjeet pyydetään lähettämään "Suomi-Unkari"-lehden toimitukselle, Mikonkatu 8 A 13, Helsinki.

UNKARIN URHEILUNUORISON PARHAAT EDUSTAJAT BUKARESTIIN

Maailman nuorisolla on Bukarestissa mahtava katselmuksensa: nuorison ja ylioppilaiden IV. maailmanfestivaali rauhan ja ystävyyden puolesta. Myös Unkarin nuoriso on innokkaasti valmistautunut tätä suurta tapahtumaa varten. Unkarin valtuuskunnan jäsenet ovat Unkarin nuorison parhaita edustajia: työssä kunnostautuneita nuoria stahanovilaistyöläisiä, nuoria tieteenharjoittajia ja taiteilijoita sekä luonnollisesti myös urheilijoita. Romanian pääkaupungissa pidetään festivaalin aikana tärkeät kansainväliset urheilukilpailut, joihin myös unkarilaiset urheilijat ottavat osaa. Unkarin edustajat nähdään miltei kaikissa tärkeissä urheilulajeissa. Nuoret urheilijat ovat valmentautuneet Bukarestin kisoja varten Tatan valmennusleirillä, missä unkarilaiset harjoittelivat myös Helsingin olympiakisoihin. Unkarin joukkueeseen kuuluu myös useita olympiavoittajia.

Mutta eivät ainoastaan Unkarin parhaat urheilijat ole valmistautuneet IV nuorisofestivaaleihin: myös Unkarin joukkourheilulle tämä suuri tapahtuma on antanut uutta virikettä. Työtätekevän nuorison liitto ja liikuntakasvatuksen ja urheilun kansallinen komitea ovat järjestäneet joukkourheilukilpailuja nuorisofestivaalin kunniaksi.

Joukkourheilukilpailut alkoivat jo kesäkuun alussa. Ensiksi järjestettiin ns. "postikilpailut" yleisurheilussa 40 kaupungin välillä. Tämä uudentyyppinen kilpailu tapahtuu siten, että 40 kaupungissa pidetään kussakin yleisurheilukilpailut ja tulokset lähetetään postitse (tästä nimitys "postikilpailut") keskukseen, joka heti julkaisee voittajain nimet ja järjestyksen. Näissä 40 kaupungissa pidettiin ennen kilpailuja juhlatilaisuus, jossa osanottajat tervehtivät innolla maailman rauhaarakastavan, edistyksellisen nuorison IV maailmanfestivaalia.

AARNE LANKINEN:

Terveisiä UNKARISTA!

Suomen ammattiliittojen valtuuskunta Budapestissa. Taustalla vapautuksen jälkeen uudelleenrakennettu "Vapauden silta".

Suomalaisen ammattiyhdistysvaltuuskunnan mukana minulla oli äskettäin tilaisuus käydä Unkarissa ja omin silmin nähdä ja kokea maassamme paljon parjatun kansandemokraattisen Unkarin kansan elämää. Etsimme paljon puhuttua "rautaesirippua", mutta emme löytäneet sitä mistään.

Sanotaan usein, että vieraille näytetään vain kauneimmat ja parhaimmat puolet, mutta meitä nimenomaan vaadittiin itse määräämään ohjelmamme. Kaikki toivomuksemme myös täytettiin. Saimme tutustua kauniin Budapestin ja sen ympäristöjen nähtävyyksiin, lastenkoteihin, terveystaloihin, lomakoteihin, tehtaisiin, maataloihin, kirkkoihin. Kävimme katsomassa Sztálinvárosin tehdaskombinaattia ja kaupungin jättiläismäistä rakennustyötä. Saimme keskustella ihmisten kanssa vapaahetkinä, työssä ja heidän kokouksissaan.

Valtuuskunnan käynniltä Sztálinvárosissa.

Kaikkialla missä liikuimmekin, meitä tervehtivät aina rauhan tunnukset. "Bèke" — rauha oli julistamassa joka paikassa Unkarin kansan tahtoa saada elää ja rakentaa rauhassa maataan. Rauhasta puhuivat ihmisetkin kaikkialla. Rauhan puolesta lisätään työponnistuksia. Vain rauhan oloissa kansat voivat luoda itselleen onnellisemman elämän.

Kansandemokratia on todellakin nimensä arvoinen. Sen me näimme itse tehtaissa, missä nainen ja mies, työläinen, insinööri ja johtaja ovat saman arvoisia niin työssä kuin kokouksissa.

Unkarin työtätekevällä kansalla ei ole enää pelkoa työttömyydestä, sairauden aiheuttamista taloudellisista rasituksista eikä lasten ja nuorison tulevaisuudesta. Puolueensa, hallituksensa ja ammattiliittojensa kautta työläiset pyrkivät jatkuvasti parantamaan sosiaalista turvallisuuttaan.

Todistaa kansandemokratian elinvoimaisuutta, että Unkari on voinut sodan tuhoamasta ja kolmen ja puolen miljoonan kerjäläisen maasta muuttua kehittyneen teollisuuden, korkean kulttuurin ja elintason maaksi. Uuden Unkarin voima on kansassa, eivätkä mitkään provokaatiot voi sen tahtoa murtaa.

Mirjam Vire-Tuominen:

Maailman Rauhanneuvoston kokous BUDAPESTISSA

Budapestissa pidettiin kesäkuun 15—20 päivinä Maailman Rauhanneuvoston kokous. Vieraanvaraiset unkarilaiset ottivat vastaan kokouksen osanottajat rauhanrakkautta ja tulevaisuuden luottamusta uhkuvin puhein. Eivät vain Unkarin viralliset piirit, Unkarin taiteilijat ja sivistyneistö tarjonneet parastaan kokouksen osanottajille. Budapestin kaduilla saattoi havaita, millä hartaudella tavalliset unkarilaiset, perheenäidit torikasseineen, työstä palaavat työläiset tutkivat kadun varsille pystytettyjä rauhanplakaatteja ja tietoja Maailman Rauhanneuvoston kokouksesta.

Maailman Rauhanneuvoston kokoukselle oli leimaa-antava suuri optimismi. Edustajat maailman eri puolilta kertoivat rauhanliikkeen saamasta menestyksestä. Huolimatta rauhanliikkettä vastaan Atlantin liiton maissa ja siirtomaissa kohdistetusta vainosta ja valhekampanjasta yhä laajempien joukkojen katseet kaikkialla kääntyvät toivoen Maailman Rauhanneuvostoon. 600 miljoonan ihmisen allekirjoittama ja Kansojen Rauhankongressin vieläkin laajemmalle levittämä neuvotteluvaatimus oli noussut keskeiselle sijalle kansainvälisessä politiikassa. Yleinen mielipide oli painostamassa hallituksia toimenpiteisiin kansainvälisen jännityksen rauhanomaisen laukeamisen suuntaan.

Budapestin kokouspäivinä odotettiin joka hetki tietoa aselevon solmimisesta Korealla. Se viivästyi vielä silloin hidastelun johdosta, jonka näkyvimpänä ilmaisuna olivat Etelä-Korean presidentin Syngman Rheen mielettömän sotakiihkoiset puheet. Tätä kirjoitettaessa tykit ja putoavien pommien räjähdykset ovat vihdoinkin vaienneet Korealla. Se on Korean vapautta rakastavan kansan suuri voitto. Se on voitto kiinalaisille vapaaehtoisille, joiden rohkea taistelu esti sodan laajentumasta Kiinan rajalle, sodan muodostumista maailmansodaksi. Se on kansojen rauhanliikkeen suuri voitto.

Kokouksessa korostettiin erityisesti erilaisten valtiojärjestelmien rauhanomaista rinnakkainoloa, koska se nykyisessä maailmantilanteessa on rauhan välttämätön edellytys ja hyödyttää kaikkia.

> "Jokaisella kansalla on oikeus valita vapaasti oma elämäntapansa ja on sen kunnioitettava toisten kansojen vapaasti valitsemaa elämäntapaa", sanotaan päätöslauselmassa.

Maailman Rauhanneuvoston kokouksessa käsiteltiin myös, kuten aina rauhanpuolustajain tilaisuuksissa taloudellisen ja kulttuurivuorovaikutuksen kehittämistä kaikkien maiden kesken. Kokouksen isäntämaa Unkari osoitti tässäkin esimerkillistä pyrkimystä. Kaikille kokouksen osanottajille oli varattu tilaisuus tuustua monipuolisesti, harrastuksensa ja kiinnostuksensa mukaan Unkarin kansan elämään ja olosuhteisiin. Suomen valtuuskunnasta eräät perehtyivät Unkarin kouluoloihin, eräät kirkollisiin oloihin ja uskonnolliseen elämään, toiset Unkarin taiteeseen, toiset rakennustöihin jne. Mutta ei vain kokousedustajilla ja huomioitsijoilla ollut tätä mahdollisuutta käyttää

Suomalaisia Budapestin lentokentällä saapumassa Maailman Rauhanneuvoston kokoukseen. Oikealta akateemikko Väinö Aaltonen, jolle kokouksessa luovutettiin rauhanpalkinto, Irma Aaltonen, Mirjam Vire-Tuominen ja unkarilainen kuvanveistäjä Zsigmond Kisfaludy-Stróbl.

kokouksesta liikenevää aikaansa. Myös lehtimiehillä, joita oli runsaasti saapunut sekä idästä että lännestä Budapestiin, oli aivan samat mahdollisuudet.

Mutta miten eräät lehtimiehet käyttivät tilaisuutta? Siitä olemme saaneet eräissä suomalaisissa lehdissä lukea surullisen naurettavia esimerkkejä. Niinpä Uuden Suomen julkaisemassa selostuksessa pidettiin "iljettävänä", että Budapestissa rauhankokoukseen kerääntyy 150,000 ihmistä ja erityisen ärsyttävänä, että kaikkialla näkyi ilmauksia rauhantahdosta. Samantapaisia hälytyshuutoja, jotka "faktojensa" ristiriitaisuudessa lyövät mitä koomillisimmin toisiaan korvalle, on näkynyt Helsingin Sanomissa, Ilta-Sanomissa ja Viikkosanomissa.

Suomen lehdissä näkyneet skandaalireportaasit ovat mainiinkeja kylmän sodan ärisevistä vaahtopäistä, jotka eivät niin äkkiä ja helposti ota tasaantuakseen. Kansojen rauhanliikkeen ponnistukset eivät kuitenkaan ole menneet hukkaan. Kansainvälisessä jännityksessä on tapahtunut laukeamista. Kansoissa kasvaa yhä voimakkaampi tahto rauhanomaiseen keskinäiseen kanssakäymiseen. Se edellyttää asiallisuuden ja rehellisyyden vaatimusta myös lehtimiehille ja muille julkisen sanan edustajille, jotka mitä suurimmassa määrin voivat edistää rauhan ja kansojen keskeisen ystävyyden asiaa.

"Suuri toivo on syntynyt", sanotaan Budapestin kokouksen vetoomuksessa. Siinä kehoitetaan kaikkia rauhaatahtovia ihmisiä yhteisiin ponnistuksiin — kuuluvatpa he rauhanliikkeeseen tai eivät — neuvotteluratkaisujen aikaansaamiseksi väkivaltaratkaisujen tilalle. Tässä mielessä kaikkialla maailmassa on alkanut suuri kamppailu koko yleisen mielipiteen mobilisoimiseksi neuvottelupyrkimyksiä tukemaan.

Kronikkaa seurassa tapahtuneesta

MINISTERI JA RVA DÖMÖTÖR sekä attašea Keszthelyi kävivät juhannuksena Kemissä. Heitä oli vastassa lentokentällä Kemin osaston johtokunnan jäseniä. Vieraat tekivät Kemin osaston johtokunnan jäsenten opastamina matkan Aavasaksalle tutustuen pohjolan kesäiseen ja valoisaan luontoon. Paluumatka suoritettiin Sinetän kautta ja samalla tutustuttiin Rovaniemen kauppalaan.

KEMIN OSASTO järjesti Unkarin urheilun valokuvanäyttelyn Kemin ammattikoulussa 27. 6.—1. 7. -53. Näyttelyn avauksen ja esittelyn suoritti palopäällikkö Aarne Koskinen. Näyttelyn valvojana toimi Kemin osaston puheenjohtaja Eelis Ollanketo. Näyttelyssä, joka antoi selvän kuvan veljeskansamme voimakkaassa nousussa olevasta urheiluelämästä, kävi runsaasti yleisöä.

PIENVILJELIJÄIN LIITTO järjesti Hauhon Lautsian kartanossa 20—21. 6. maa-, metsä- ja kotitalouskoneiden sekä kansainvälisen naisten käsityönäyttelyn. Maatalouskonenäyttelyn edustavimmaksi osastoksi muodostui Unkarin Osuuskuntien Liiton lähettämä osasto omine paviljonkeineen. Erittäin suurta mielenkiintoa sai osakseen myös Suomi—Unkari Seuran järjestämä Unkarin käsitöiden näyttely, joka tasavertaisena esittäytyi SN-Seuran ja muiden kansandemokraattisten ystävyysseurojen järjestämien näyttelyosastojen rinnalla.

Illalla näytösalueella pidettiin iltajuhla, jonka ohjelmasta tunti oli varattu Suomi—Unkari Seuralle "unkarilaisen" illan järjestämiseksi. Seuramme Tampereen osaston jäsenet suorittivat erittäin onnistuneesti ohjelmansa.

Sihteeri.

Suomi—Unkari Seuran jäsenet esittävät puheenjohtajalleen, maisteri Ele Aleniukselle ja maisteri Maija Rautiolle sydämelliset onnittelut hääpäivän 4. 7. 1953 johdosta.

UNKARIN RADIO

lähettää joka päivä lyhytaaltopituuksilla 25 ja 30,5 metriä suomenkielistä ohjelmaa klo 18.40 Suomen aikaa. Seuratkaa Unkarin kulttuuri- ja talouselämän tapahtumia Unkarin radion välityksellä. Keskiviikkoisin vastataan kuulijain kirjeisiin, sunnuntaisin on katsaus viikon tapahtumiin, myös toivekonsertteja järjestetään.

Kuulijoita pyydetään lähettämään toivomuksensa joko suoraan Unkarin radiolle os. Magyar Rádió, Budapest, Magyarország tai Suomi-Unkari Seuralle os. Mikonkatu 8 A 13 Helsinki.

Suomi-Unkari Seura

Toimisto: Mikonkatu 8 A 13, Helsinki, puh. 52 823, toimisto avoinna joka arkipäivä klo 9—17.

Puheenjohtaja: Ele Alenius, Meritullink. 32 C. 22, puh. 39 185.

Sihteeri: Toivo Salonen, Pengerk. 17 C 91, puh. 52 823 ja 72 219.

